

Tekniikan matematiikka

DIFFERENTIAALIYHTÄLÖT (031076P)

2. välikoe, 2.5.2022

Lue tehtävät huolellisesti. Laskut, välivaiheet ja perustelut näkyviin. Pelkkä oikea vastaus ilman välivaiheita ei oikeuta täysiin pisteisiin.

1. Ratkaise alkuarvot tehtävä

$$y'' + 4y' - 5y = 8e^{-x},$$
$$y(0) = -1, y'(0) = 7.$$

2. Ratkaise Laplace-muunnoksella alkuarvot tehtävä

$$y'' - 4y' + 4y = \delta(t - 2)$$
$$y(0) = 0, y'(0) = 0.$$

3. Ratkaise differentiaaliyhtälösystemin

$$\begin{cases} x'(t) = -x(t) + 2y(t), \\ y'(t) = 2x(t) + y(t) \end{cases}$$

yleinen ratkaisu ja se ratkaisupari, joka toteuttaa ehdot

$$x(0) = 0$$
$$y(0) = \sqrt{5}.$$

4. Määrä kaikki parametrin $0 < a$, $a \neq 1$, arvoilla alkuarvot tehtävän

$$\begin{cases} y'' + (1 - 2a)y' - 2ay = 6e^{2x}, \\ y(0) = y'(0) = 0 \end{cases}$$

ratkaisu $y_a(x)$.

Laske raja-arvo

$$u(x) = \lim_{a \rightarrow 1} y_a(x)$$

kaikilla $x \in \mathbb{R}$.

Laplace-muunnoksen kaavoja:

$f(t)$	$F(s)$
1	$\frac{1}{s}$
$\frac{t^{n-1}}{(n-1)!}$	$\frac{1}{s^n}$
$\sin \omega t$	$\frac{\omega}{s^2 + \omega^2}$
$\cos \omega t$	$\frac{s}{s^2 + \omega^2}$
e^{at}	$\frac{1}{s-a}$
$\frac{1}{(n-1)!} t^{n-1} e^{at}$	$\frac{1}{(s-a)^n}$

$\mathcal{L}(e^{ct} f(t)) = F(s - c)$
$\mathcal{L}(t^n f(t)) = (-1)^n F^{(n)}(s)$
$\mathcal{L}(H(t - c) f(t - c)) = e^{-cs} F(s)$
$\mathcal{L}(\delta(t - c)) = e^{-cs}$
$\mathcal{L}(y'') = s^2 Y(s) - sy(0) - y'(0)$
$\mathcal{L}(y') = sY(s) - y(0)$
$\mathcal{L}(\int_0^t y(t) dt) = \frac{1}{s} Y(s)$

Differentiaaliyhtälöt: kaavat

x	$\cos x$	$\sin x$
$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{1}{2}$
$\frac{\pi}{4}$	$\frac{1}{\sqrt{2}}$	$\frac{1}{\sqrt{2}}$
$\frac{\pi}{3}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$

$$\sin^2 x + \cos^2 x = 1 \quad \tan x = \frac{\sin x}{\cos x} \quad \cot x = \frac{1}{\tan x}$$

$$\sin x = -\sin(-x) = \cos\left(\frac{\pi}{2} - x\right) \quad \cos x = \cos(-x) = \sin\left(\frac{\pi}{2} - x\right)$$

$$\sin 2x = 2 \sin x \cos x \quad \cos 2x = \cos^2 x - \sin^2 x = 2 \cos^2 x - 1 = 1 - 2 \sin^2 x$$

$$\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma} \quad a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha$$

$$\sin(x + y) = \sin x \cos y + \cos x \sin y \quad \cos(x + y) = \cos x \cos y - \sin x \sin y$$

$$\sinh x = \frac{1}{2}(e^x - e^{-x}) \quad \cosh x = \frac{1}{2}(e^x + e^{-x}) \quad \tanh x = \frac{\sinh x}{\cosh x} \quad \coth x = \frac{\cosh x}{\sinh x}$$

$$\cosh^2 x - \sinh^2 x = 1$$

$$Dx^n = nx^{n-1} \quad D \sin x = \cos x \quad D \cos x = -\sin x \quad D \tan x = \frac{1}{\cos^2 x} = 1 + \tan^2 x$$

$$D e^x = e^x \quad D a^x = a^x \ln a (a > 0) \quad D \ln |x| = \frac{1}{x} \quad D \log_a |x| = \frac{1}{x \ln a} (a > 0, a \neq 1)$$

$$D \operatorname{arcsin} x = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \quad D \operatorname{arccos} x = -\frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \quad D \operatorname{arctan} x = \frac{1}{1+x^2}$$

$$(f^{-1})'(y_0) = \frac{1}{f'(x_0)}, \text{ missä } y_0 = f(x_0)$$

$$\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C \quad (n \neq -1) \quad \int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C \quad \int \tan x dx = -\ln |\cos x| + C$$

$$\int \frac{dx}{\cos^2 x} = \int (1 + \tan^2 x) dx = \tan x + C \quad \int \frac{dx}{\sin^2 x} = \int (1 + \cot^2 x) dx = -\cot x + C$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} = \operatorname{arcsin} x + C \quad \int \frac{dx}{1+x^2} = \operatorname{arctan} x + C$$

$$A = \int_a^b |f(x)| dx \quad V = \pi \int_a^b (f(x))^2 dx$$

$$Q(x) = (x - x_1)^{k_1} \dots (x - x_r)^{k_r} (x^2 + c_1 x + d_1)^{l_1} \dots (x^2 + c_s x + d_s)^{l_s};$$

$$\frac{P(x)}{Q(x)} = \frac{A_{1,1}}{x - x_1} + \dots + \frac{A_{1,k_1}}{(x - x_1)^{k_1}} + \dots + \frac{A_{r,1}}{x - x_r} + \dots + \frac{A_{r,k_r}}{(x - x_r)^{k_r}}$$

$$+ \frac{B_{1,1}x + C_{1,1}}{x^2 + c_1x + d_1} + \dots + \frac{B_{1,l_1}x + C_{1,l_1}}{(x^2 + c_1x + d_1)^{l_1}} + \dots$$

$$+ \frac{B_{s,1}x + C_{s,1}}{x^2 + c_sx + d_s} + \dots + \frac{B_{s,l_s}x + C_{s,l_s}}{(x^2 + c_sx + d_s)^{l_s}}$$